

VALTU PÕHIKOO

ARENKUKA

2018–2021

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS. ARENGUKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED	4
2. ÜLDANDMED	5
2.1. Asukoht	5
2.2. Ajalugu	5
2.3. Ülevaade koolist, hoonetest	6
2.4. Hetkeolukorra kirjeldus	7
3. KOOLI MISSIOON, VISIOON, ÜLESANNE JA PÕHIEESMÄRK	9
3.1. Kooli missioon	9
3.2. Kooli visioon	9
3.3. Kooli ülesanne	9
3.4. Kooli tegevuse põhieesmärk	9
4. KOOLIARENDUSE PÕHISUUNAD JA VALDKONNAD	11
4.1. Tulemuslikkuse hindamine	11
4.2. Arengukava valdkonnad	11
5. ERI VALDKONDADE HETKESEIS JA ARENGUEELDUSED	12
5.1. Eestvedamine ja juhtimine	12
5.2. Personali juhtimine	13
5.3. Koostöö huvigruppidega	14
5.4. Ressursside juhtimine	15
5.5. Õppe- ja kasvatusprotsess	17
5.6. Väärtused, eetika, huvitegevus ja tervisedendus	18
5.6.1. Väärtused	18
5.6.2. Huvitegevus	19
5.6.3. Tervisedendus	19
6. TURVALISUSE TAGAMINE KOOLIS	21
7. TEGEVUSKAVA KOLMEKS AASTAKS VÕTMEALADE KAUPA	22
7.1. Eestvedamine ja juhtimine	22
7.2. Personalijuhtimine	24
7.3. Koostöö huvigruppidega	26
7.4. Ressursside juhtimine	28
7.5. Õppe- ja kasvatusprotsess	29

7.6. Väärtused, eetika, huvitegevus ja tervisedendus	30
8. ARENGUKAVA ÜLEVAATAMISE JA MUUTMISE KORD	33

1. SISSEJUHATUS. ARENGUKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

Valtu Põhikooli (edaspidi *kool*) arengukava on dokument, mis määrab järgmiseks kolmeks aastaks (2019-2021) kooli arengu eesmärgid, põhisuunad ning tegevuskava nende elluviimiseks.

Arengukava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (PGS), Kehtna valla arengukavast ja kooli sisehindamise tulemustest. Arengukava koostamisel osalesid juhtkond, õpetajad, õpilased, hoolekogu ja lapsevanemad. Arengukava koostamiseks korraldati kaks visioonipäeva õpetajatele ja lapsevanematele ning visioonitund õpilastele.

2. ÜLDANDMED

2.1. Asukoht

Kool asub Rapla maakonnas Kehtna valla põhjaosas 6 km kaugusel Rapla linnast ja sama kaugel ka valla keskusest Kehtnast. Valtu Põhikool on Kehtna valla üldhariduslik munitsipaalkool.

Kooli õpilaskonna moodustavad Kaerepere ja Kehtna aleviku, Kumma, Saksa, Põllu, Paluküla, Ohekatku, Metsääre, Hertu, Saunaküla, Inglise, Pae, Lau, Lelle, Linnaaluste, Kaerepere ja Valtu-Nurme küla lapsed. Koolis õpib ka teiste valdade õpilasi, nemad moodustavad õpilaste üldarvust ligikaudu 6%. Õpilaste arv on viimastel aastatel olnud stabiilne (vt Tabel 1).

Tabel 1. Õpilaste arv viimasel seitsmel aastal

Õppeaasta	Laste arv
2011/2012	124
2012/2013	114
2013/2014	121
2014/2015	131
2015/2016	135
2016/2017	133
2017/2018	131

2.2. Ajalugu

Kroonika põhjal loetakse kooli asutamisaajaks 11.12.1867. Enne seda käis mööda peresid õpetamas keegi Väana Jüriks kutsutud mees. 1867. a valmis praeguse kooli territooriumile õlgkatusega ühe klassiruumiga puust koolihoone, kus alustas ühe jaoskonnaga tööd esimene koolijuhataja Jüri Tamberg (1867-1870). 1869. a töötas kool Valtu vallakooli nime all kolme jaoskonnaga. 1910. a ehitati uus hoone, mida kasutatakse ka praegu. Kool nimetati Valtu 2-klassiliseks ministeeriumikooliks, kus õppetöö toimus viis aastat.

Kool on aja jooksul paikkonna arenemisega seoses pidevalt kasvanud ja seetõttu on muudetud ka tema nimetust:

- 1918. a Valtu 6-klassiline rahvakool;
- 1930. a Valtu Algkool;
- 1947. a Valtu 7-klassiline Kool;
- 1961. a Valtu 8-klassiline Kool;

- 1989. a Valtu 9-klassiline Kool;
- 1991. a Valtu Põhikool.

1977. a tehti koolile juurdeehitus, mis andis võimaluse minna õppetöö korralduses üle kabinetüsteemile. Samal aastal alustati koolimaja kütmist tsentraalse keskküttega ning maja ühendati asula muude kommunikatsioonisüsteemidega.

2.3. Ülevaade koolist, hoonetest

Valtu Põhikool on tuntud oma heade õppe- ja kasvatustöötulemuste poolest. Enamik õpilasi õpib edasi gümnaasiumis (vt Tabel 2).

Aastate jooksul on Valtu Põhikooli õpilased edukalt esinenud maakondlikel ja vabariiklikel aineolümpiaadidel ja spordivõistlustel. Põhikooli lõpueksamite ja tasemetööde tulemused on olnud maakonna keskmisest paremad.

Tabel 2. Põhikooli lõpetajate edasine käekäik

Õppeaasta	Lõpetajaid	Gümnaasiumid	Kutsekoolid	Ei jätka
2014/15	10	6	4	0
2015/16	9	4	5	0
2016/17	10	7	2	1
2017/18	10	5	5	0

Kooli kasutada on järgmised hooned:

- 1910. a ehitatud hoone (500 m²): algklass, vene keele klass, ajalooklass, tüdrukute tööõpetuse klass, inglise keele klass, arvutiklass, raamatukogu (vt Pilt 1).
- 1977. a ehitatud hoone (1500 m²): klassiruumid 1.-4. kl muusikaklass, emakeeleklass, loodusõpetuse klass, matemaatikaklass, keldrisaal, söökla (vt Pilt 2).
- 1960. a ehitatud hoone (68,2 m²): töökoda;
- 1948. a ehitatud hoone (90 m²): puukuur.

Õppetöö toimub 14 ainekabinetis (644 m²). Kehalise kasvatuse tundideks üürib kool spordihoonet ja siseujulat, mis asuvad koolimajast 300 m kaugusel.

Pilt 1. Koolimaja 1910. a ehitatud hoone

Pilt 2. Koolimaja 1977. a ehitatud hoone

2.4. Hetkeolukorra kirjeldus

Kooli põhitegevus on võimaldada I–III kooliastmes põhihariduse omandamist esmajoones Kehtna valla Kaerepere piirkonna kooliealistele lastele.

Koolis õppis 1. juuni 2018 seisuga 128 õpilast 9 klassikomplektis. Kooli juures tegutseb palju erinevaid huviringe: muusikaringid (koorilaul, kanded, plokkflöödid), spordiringid (võimlemine, vibulaskmine ja kergejõustik), draamaõpetus, rahvatants (kolm erinevat tantsurühma), arvutiring, meisterdamine, jalgratturite koolitus, käsitööring. Samuti tegutseb koolis lugemiskoer Chevy.

Koolis töötas 2017/18. õppeaastal 26 inimest (22 naist ja 4 meest), nende seas 20 õppe- ja kasvatustööga seotud ja 6 teist töötajat.

Õppe- ja kasvatustööga seotud töötajad on õpetajad (13,0 ametikohta), direktor (1,0 ametikohta), õppealajuhataja (0,5 ametikohta), huvijuht (0,5 ametikohta), sotsiaalpedagoog (1,0 ametikohta), logopeed (0,5 ametikohta), ringijuhid (1,36 ametikohta), pikapäevarühma kasvatajad (0,75 ametikohta). Pedagoogilisest kaadrist on 16 erialase kõrgharidusega ja 4 erialase keskeriharidusega. Õpetajate keskmine vanus on 51 aastat.

Teiste töötajate hulka kuuluvad majandusjuhataja (0,5 ametikohta), remondimees (1,0 ametikohta), majahoidja (1,0 ametikohta), raamatukoguhoidja (0,2 ametikohta), koristajad (2 ametikohta) ning köögitöölised (1,25 ametikohta). Töötajate keskmine vanus on 58 aastat.

Kui analüüsida õpilaste arvu ja kooli tulevate laste arvu järgmisel seitsmel õppeaastal (vt Tabel 3), on olukord stabiilne ning õpilaste arv pigem suureneb. Õpilaste hulk ei pruugi selliseks kujuneda, sest päris palju lapsi elab väljaspool teeninduspiirkonda ja nendega ei oska praegu arvestada. Ka elanikkonna ränne mõjutab suurel määral õpilaste arvu.

Tabel 3. Esimese klassi ja kooli õpilaste üldarvu prognoos seitsmel järgmisel õppeaastal

Õppeaasta	1. klassi õpilaste arv	Õpilaste üldarv
2018/19	24	144
2019/20	18	145
2020/21	14	145
2021/22	13	146
2022/23	15	147
2023/24	21	153
2024/25	22	163

3. KOOLI MISSIOON, VISIOON, ÜLESANNE JA PÕHIEESMÄRK

3.1. Kooli missioon

Valtu Põhikool on tugevate traditsioonidega ja edasipüüdlik kool, mis annab konkurentsivõimelist põhiharidust.

3.2. Kooli visioon

Valtu Põhikool on kujunenud sõbralikuks ja turvaliseks maakooliks, kus õppimine on au sees. Kooli lõpetaja on loov ning mitmekülgne isiksus, kes suudab valida oma huvidele ja võimetele vastava haridustee.

3.3. Kooli ülesanne

Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane turvaline positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

3.4. Kooli tegevuse põhieesmärk

Kooli põhieesmärk on toetada lapse arengut igapäevaeluga toimetulekuks ja koolis õppimiseks ning tagada igale lapsele kvaliteetne ja võimetekohane haridus turvalises ja õppimist väärtustavas keskkonnas.

Kooli põhiväärtused:

- **iga õppija areng** – kõik koolis olijad (õpilased, õpetajad, töötajad) õpivad, igale õppijale on loodud individuaalse arengu võimalused mitmekesiste (valiku)võimalustega; õppija areneb õppides ja huvitegevuse kaudu; koolis saab ja peab õppima;
- **väärtuslikud inimesed** – iga inimene on oluline: nii õpilane, õpetaja kui ka töötaja;

- **turvaline keskkond** – koolikeskkond soodustab arengut, kõik tahavad tulla kooli, kus on mõnus olla ja head omavahelised suhted;
- **austus** – vastastikune lugupidav suhtumine, koolikultuuri väärtustamine;
- **usaldusel põhinev koostöö** – üksteise vastu ollakse ausad ja koolile lojaalsed;
- **traditsioonid** – ühtne tunne luuakse ühisürituste kaudu;
- **tervislikud eluviisid** – aktiivne liikumine, tervislik toit;
- **keskkonnahoid** – säästlik tarbimine, taaskasutus ja loodushoid.

Kooli juhtlause on „PÄIKE PAISTAB KÕIGILE“ – olenemata sellest, milline sa oled ja mida sa teinud oled, OLED SA TÄHTIS.

4. KOOLIARENDEUSE PÕHISUUNAD JA VALDKONNAD

4.1. Tulemuslikkuse hindamine

2014.–2017. aastal viidi koolis sisehindamise korra järgi läbi kompleksne sisehindamine. Sisehindamisel lähtuti kogutud andmetest, tegevusnäitajatest ja järgmistest hindamiskriteeriumidest:

- eestvedamine ja juhtimine, sh strateegiline juhtimine;
- personalijuhtimine, sh personalivajaduste hindamine, personali värbamine, kaasamine, toetamine, arendamine, hindamine ja motiveerimine ning personaliga seotud tulemused, sealhulgas personali saavutused, täiendkoolitus, rahulolu, personaliga seotud statistika;
- koostöö huvigruppidega, sh koostöö kavandamine, huvigruppide kaasamine, huvigruppidega koostöö hindamine ning huvigruppidega seotud tulemused, sh hoolekogu, lastevanemate ja teiste huvigruppide aktiivsus, avalikkussuhted, kaasatus otsustamisse, tagasiside ja rahulolu;
- ressursside juhtimine, sh eelarveliste ressursside juhtimine, materiaaltehnilise baasi arendamine, inforessursside juhtimine, säästlik majandamine ja keskkonnahoid;
- õppe- ja kasvatusprotsess, sh õpilase areng, õppekava, õppekorraldus ja -meetodid, väärtused ja eetika; õpilastega seotud tulemused, huvitegevus, tervisedendus, õpilastega seotud statistika, õpilaste rahulolu ning õpijõudlus.

Sisehindamise käigus selgitati välja kooli tugevused ning parentusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava 2019–2021 tegevuskava.

4.2. Arengukava valdkonnad

Arengukava viiakse ellu järgmiste koolielu valdkondade arendamise kaudu:

- eestvedamine ja juhtimine;
- personalijuhtimine;
- koostöö huvigruppidega;
- ressursside juhtimine;
- õppe- ja kasvatusprotsess;
- väärtused, eetika, huvitegevus ja tervisedendus.

5. ERI VALDKONDADE HETKESEIS JA ARENGUEELDUSED

5.1. Eestvedamine ja juhtimine

Juhtimisstiil on demokraatlik ning põhineb meeskonnatööl. Kooli eesmärk on olla pidevalt arenev organisatsioon, kus väärtustatakse meeskonnatööd. Kooli personal on kaasatud erinevate koostöövormide kaudu kooli arendustegevusse. Kooli juhtkond innustab personali püstitatud eesmärkide saavutamisel.

Tugevused:

- juhtimine on eesmärgipärane, kaasab huvigruppe, toetab ja innustab koostööd;
- koolil on sõnastatud väärtused, mida arvestatakse õppe- ja kasvatustegevuses;
- arengukava koostamiseks korraldatakse vajalikke visioonipäevi;
- on välja töötatud sisehindamissüsteem, mida rakendatakse;
- kollektiiv ei seisa vastu uuendustele;
- kooli personal tegutseb ühtse meeskonnana;
- koolil on stabiilne ja kvalifitseeritud kaader;
- kooli personal teab kooli eesmärke ja arenguplaane;
- kooli personal osaleb hea meelega kooli arendustöös;
- õpetajad osalevad aktiivselt koolielu planeerimises;
- toetatakse eri projektide elluviimist;
- organisatsiooni mikrokliima uuringu järgi on personal rahul juhtimistegevusega;
- kollektiivil on ühised traditsioonid.

Parendustegevused (arengusuunad):

- korraldada põhiväärtustele ja kooli missioonile tuginevat arendustegevust ning koostada uus arengukava;
- viia kooli personalile läbi sisekoolitus, mis arendab eneseanalüüsi ja enda tegevuse eesmärgistamise oskusi;
- uuendada põhimäärust ja arengukava;
- uuendada kooli töökorralduslikke dokumente (õppekava, hindamisjuhend).

5.2. Personali juhtimine

Personali vajaduse määramisel on lähtekohaks kooli vajadused, eesmärgid, tegevusplaanid ning olemasolevate töötajate oskuste ja arengupotentsiaali hindamine. Kooli personal lähtub oma tegevuses alati lapse arenguvajadustest, on loov ja asjatundlik. Personali arendamise vajaduse määratlemise aluseks on erinevad analüüsid (sisehindamine, õppeaasta kokkuvõte, töötajate personaalsed analüüsid, klassijuhatajatöö kokkuvõte) ning väljenduvad nii kooli kui organisatsiooni ja töötajate personaalsete arengueesmärkidena. Juhtkonna ülesanne on luua personali arenguvõimalused ja tingimused ning see on kooli motivatsioonisüsteemi oluline osa.

Tugevused:

- kooli organisatsioonistruktuur on hetkevõimalusi arvestades mõistlik;
- olemasolevad ametikohad on täidetud;
- personal on stabiilne, liikuvust on pedagoogide hulgas vähe ning uue personali komplekteerimisega seotud probleemid on tänu õppeasutuse heale mikrokliimale ja mainele lahendatud;
- viimasel kolmel õppeaastal on enamik pedagoogidest kvalifikatsiooninõuetele vastanud;
- kõik pedagoogid on kogemustega;
- tähistatakse õpetajate päeva;
- ühised ettevõtmised: tähistatakse kooliaasta algust ja lõppu, suvine ekskursioon Eesti väikesaartele (17 aastat – 17 väikesaart), tähistatakse sünnipäevi, jõululõuna;
- direktori vastuvõtt õpetajatele koos parimate ainetundjate ja nende vanematega;
- täiendkoolituseks eraldatud eelarvevahendid on olnud piisavad;
- enamik pedagoogidest on osalenud viimasel kolmel aastal täiendkoolitusel;
- täiendkoolitust on saanud ka muu personal: köögitöölised ja koristajad;
- õppenõukogu liikmed on kaasatud vahetult kooli arendustegevusse;
- arvestatakse ja rakendatakse töötajate võimeid ja oskusi;
- on rakendunud töötajate arenguestluste süsteem;
- muu personal on kaasatud eelarve koostamisse ja töökorralduslike küsimuste arutamisse;
- kooli pedagoogid on maakonnas tuntud ja tunnustatud;
- toimuvad sisekoolitused töötajalt töötajale;

- tähistatakse Kehtna valla haridusasutuste õpetajate ühist õpetajate päeva, kus tunnustatakse ka aasta õpetajaid.

Parendustegevused (arengusuunad):

- planeerida ja tagada optimaalne personali koosseis;
- koostöös kooli pidajaga leida võimalused 1,0 koormusega logopeedi töölevõtmiseks;
- leida võimalus sekretäri töölevõtmiseks;
- leida kvalifikatsiooninõuetele vastav kaader;
- tagada pidev infoliikumine, kasutades selleks rohkem infotehnoloogilisi võimalusi, sh kooli kodulehekülge ja sotsiaalmeediat;
- pöörata tähelepanu, et ühiselt vastu võetud otsuseid ja nõudeid järgivad kõik õpetajad;
- viia regulaarselt läbi infominuteid;
- viia sisse korrapärane õpilaste arenguvestluste süsteem;
- koostada täiendkoolituse plaan;
- viia läbi HEV-õpilase õppe teemadel täiendkoolitusi kord õppeaastas;
- täiustada töötajate tunnustamise korda;
- jätkata sisekoolitusi töötajalt töötajatele.

5.3. Koostöö huvigruppidega

Koolis on vajalik lähtuda põhimõttest, et koolil on võimalik saavutada häid tulemusi siis, kui kõigi huvigruppidega (lapsevanemad, õpilased, koostööpartnerid, personal, vallavalitsus) on hea koostöö.

Koolis kavandatakse süsteemselt koostööd kõigi huvigruppidega. Kõiki huvigruppe kaasatakse õppe- ja arendustöösse. Arendatakse meeskonnatööd ja luuakse sõbralik õhkkond.

Tugevused:

- arengukava koostamisel toimus lapsevanemate ja õpetajatega kaks visioonipäeva ning visioonitund õpilastele;
- toimib planeeritud koostöö hoolekoguga (hoolekogu on koos käinud vastavalt tööplaanile 3–4 korda aastas);
- toimib koostöö kohaliku omavalitsusega;

- toimib koostöö kohalike asutustega: lasteaed (ühised projektid, näidendid ja üritused), seltsimaja (Külalava), raamatukogu (valla kirjanduspäevad), spordimaja (kehalise kasvatus tunnid ja üritused);
- „Tagasi kooli“ nädala raames annavad lastevanemad ja vilistlased koolitunde;
- lapsevanemaid kaasatakse huvitegevuse korraldamisse (õpilaste transport, riiete muretsemine, laagrite korraldamine jms);
- õpilasesinduse töökoosolekud toimuvad korrapäraselt kaks korda kuus;
- infovahendajana toimib e-kool, meililist, kooli koduleht ja Facebooki leht.

Parendustegevused (arengusuunad):

- kavandada huvigruppidega koostöö üldtööplaanis (ülesanded, vastutajad, tähtajad);
- saavutada kolme aasta jooksul lastevanemate osalemine üldkoosolekutel 60% ulatuses;
- kavandada koostöö hindamine ka kooli pidaja ja hoolekoguga;
- hoolekogu kohtumised õpilasesindusega;
- kajastada planeeritumalt kooli tegemisi ajakirjanduses (leida vastutav isik);
- kasutada õhtuti koolimaja rohkem.

5.4. Ressursside juhtimine

Eelarveliste vahendite efektiivne ja ökonoomne kasutamine tagab tulemusliku õppeprotsessi. Kooli materiaaltehniline baas loob õpilastele turvalise ja sobiva kasvukeskkonna ning personalile hea töökeskkonna. Kooli infosüsteem vastab eri huvigruppide vajadustele ja kooli eesmärkidele. Koolis on efektiivne infoturbesüsteem, seadusega avalikustamisele mitte kuuluv info on kaitstud. Materiaalsete ressursside juhtimisel jälgitakse säästlikkuse põhimõtet.

Tugevused:

- eelarve koostamise protsess on olnud demokraatlik ja läbipaistev, seejuures arvestatakse personali soove õppevahendite ja inventari soetamisel;
- eelarve koostamist ja jälgimist toetab vallavalitsuse raamatupidamine;
- eelarve projekt ja planeeritavad investeeringud arutatakse läbi hoolekoguga;
- eelarve plaanipärasest täitmist jälgitakse pidevalt ja selle kohta antakse tagasisidet hoolekogule;

- arengukava tegevuskavas kavandatud vajadused on suures osas kaetud eelarves ressurssidega;
- õpilastele on tagatud soodne kasvukeskkond ja personalile hea töökeskkond;
- valvekaamerate ja automaatse tuletõrjesüsteemi arendamine on muutnud koolimaja turvalisemaks;
- kooli ruumid on puhtad ja maa-ala heakorrastatud;
- igas klassiruumis õpilastele sobiv mööbel;
- igal õpetajal on võimalus kasutada arvutit;
- arvutiõpetust integreeritakse tihedalt aineõpetusega, arvutiklassi kasutatakse peale ainetundide läbiviimise ka arvutiõpetuse ja –ringitundideks;
- arvutiklassis on olemas SMART-tahvel;
- kooli õppekirjanduse kogu täiendatakse regulaarselt ja planeeritult;
- igale õpetajale on tagatud personaalne arvutiga töökoht;
- igale õpilasele on arvutiklassis tagatud personaalne arvutiga töökoht;
- kõigis klassides on dataprojektorid;
- osaletakse vanapaberi kogumise kampanias (Väätsa prügila);
- osaletakse KIK-i projektides;
- koristatakse kooliümbrust ja asulat;
- kool on rohelise lipu kool.

Parendustegevused (arengusuunad):

- renoveerida koolihoone täielikult (katus, koridorid, klassiruumid, elektri-, kütte- ja kanalisatsioonisüsteemid);
- luua ülevaade võimalustest saada eri fondidest ja projektidest lisaraha;
- remontida saali lagi koos valgustusega;
- uuendada ainekabinettide õppevahendeid;
- kujundada koolimaja territoorium õpilasesõbralikuks;
- renoveerida tööõpetuse maja;
- rajada õuesõppeklass;
- renoveerida kooli ümbrust (teed);
- hankida järgmisel kolmel aastal juurde kaasaegseid IKT-vahendeid;
- vähendada printimiskulusid.

5.5. Õppe- ja kasvatusprotsess

Koolis arvestatakse õpilase individuaalsusega. Osaletakse kooli, maakondlikel ja üleriigilistel olümpiaadidel, võistlustel ja konkurssidel. Selgitatakse välja ja toetatakse õpilaste erivajadused. Kool pakub mitmekesist huvialategevust. Suurendatakse õpilaste osavõttu ringide tööst ja kooli üritustest (eriti III kooliaste). Tehakse tihedalt koostööd koduga. Märatakse ja tunnustatakse kõike, mis kiitmist väärt.

Tugevused:

- kooli õppekava on koostatud, seda rakendatakse ning arendatakse;
- korraldatakse ainealaseid klassiväliseid tegevusi ja õppekäike;
- osaletakse ainealastel võistlustel, olümpiaadidel, konkurssidel;
- analüüsitakse hariduslike erivajadustega õpilastele rakendatud õpiabi tulemuslikkust;
- õppetöös kasutatakse IT-vahendeid;
- õpilasi motiveeritakse (tunnustatakse, kasutatakse lisamaterjale aineõpetuses, hinnatakse, toetatakse nõrgemaid õpilasi, tehakse tunnivälist tööd huviliste ja andekate õpilastega).
- tehakse koostööd õpilaste, lastevanemate, kolleegide ja HEV-õpilase õppe koordinaatoriga töökavade koostamisel;
- analüüsitakse ja hinnatakse õppija arengut ning õppeprotsessi (puudulike trimestrihinnete analüüs, tasemetööde tulemuste ja põhikooli lõpueksamite võrdlus riigi keskmisega);
- päevakava ja tunniplaan on koostatud õpilastest ja klassiruumide suurusest lähtuvalt;
- õppekava täitmisel püütakse järjest rohkem rakendada erinevaid õppekava rikastavaid meetodeid, milleks on projektitöö, ainetevaheline ja huvitegevuse integratsioon, ettevalmistus olümpiaadidel ja konkurssidel osalemiseks, põhikooli lõpueksamiteks valmistumine, sporditegevus, konkursid ja võistlused, uurimistööd, rahvakalendripäevade tähistamine, tervisepäevad, temaatilised nädalad, õppekäigud, matkad jms;
- põhjuseta puudumised on kolme aasta jooksul vähenenud;
- tehakse tihedalt koostööd koduga – varajane sekkumine aitab ennetada hilisemaid probleeme seoses puudumiste ja edasijõudmisega;
- õpetajad esitavad töökavad elektrooniliselt õppeaasta alguses.

Parendustegevused (arengusuunad):

- viia läbi arenguestlused kõigis klassides;
- vähendada mitterahuldavaid trimestri- ja aastahindeid saavate õpilaste arvu;
- arendada tugisüsteeme (eripedagoog);
- vaadata üle õppekava kui tervik;
- arendada õpilaste suhtlemis- ja eneseväljendusoskust eri tasanditel;
- tõsta klassijuhataja rolli info edastamisel ja eestvedamisel;
- järgida tunnustamissüsteemi ja seda vajadusel täiendada;
- täiendada ja arendada õppekava;
- muuta kooli hindamisjuhendit (õppeaasta jaotamine trimestriteks);
- märgata ja toetada võimalikult vara individuaalset lisaõpet vajavaid õpilasi;
- arendada õpiabi- ja teisi tugisüsteeme;
- saavutada paremaid õpitulemusi.

5.6. Väärtused, eetika, huvitegevus ja tervisedendus

Kooli õppe- ja kasvatustöö üldeesmärk on kujundada inimest, kes suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende vabadust ja väarikust, soovib ja oskab teha konstruktiivset koostööd, toetab aktiivselt ühiskonna demokraatlikku arengut, austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kodanikukohustustest ja -vastutusest, juhindub valikutes ja tegudes eetika alusväärtustest (inimelu pühadus, vägivallast hoidumine, vabadus, õiglus, ausus, vastutus), on tundlik esteetiliste väärtuste suhtes, kujundab oma ilumeelt, väärtustab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha.

Koolis hoitakse traditsioone. Oluline on oma kooli tunne: väljaspool kooli esindab õpilane ikka oma kooli.

5.6.1. Väärtused

Tugevused:

- õpilased ja õpetajad on uhked oma kooli üle;
- õhkkond on sõbralik;
- külastatakse ühiselt teatreid, muuseume ja kontserte;
- toimuvad traditsioonilised üritused;

- peetakse klassikroonikat ja klassiblogisid;
- koolil on oma müts ja vest.

Parendustegevused (arengusuunad):

- sõnastada ja mõtestada väärtused selgemalt.

5.6.2. Huvitegevus

Koolis toetatakse õppe- ja kasvatustegevust, sisustatakse laste vaba aega. Õpilased esindavad oma kooli väljaspool.

Huvitegevuses arvestatakse õppeaasta eesmärke ja kooli väärtusi. Traditsioonilised ülekoollised üritused suurendavad ühtekuuluvustunnet ja arendavad üksteisega arvestamist. Kõik ringid saavad esitada ja esitleda tehtut ja õpitut näitustel, võistlustel, kontsertidel, konkurssidel.

Tugevused:

Huvitegevus toimub tihedas koostöös kohalike asutustega:

- Valtu seltsimaja (kevadkontsert, Külalava);
- Valtu lasteaed Pesapuu (kooliõpilased käivad lasteaias esinemas või raamatuid ette lugemas, ühised teatrietendused, õunajooks, kooli külastavad koolieelikud, I klassi õpetaja tagasiside lasteaeda);
- Valtu spordimaja (kehalise kasvatus tunnid ja spordiüritused toimuvad spordimajas või selle rajatistel);
- Valtu raamatukogu (raamatukogutunnid, viktoriinideks valmistumine, valla kirjanduspäevad);
- Koolitatud ning omal alal tuntud ja tunnustatud ringijuhid.

Parendustegevused (arengusuunad):

- teha rohkem koostööd valla teiste koolidega;
- luua enam võimalusi poistele.

5.6.3. Tervisedendus

Koolis propageeritakse tervislikke eluviise ja toitumist.

Tugevused:

- 2012. aastast ollakse tervist edendav kool;
- maakonna parimate sportlaste vastuvõtule on kutsutud igal aastal vähemalt kaks õpilast;
- kolm korda aastas toimuvad ülekoolilised tervisepäevad: „Reipalt koolipinki!“, vastlapäev ja kevadine koolijooks-matk.

Parendustegevused (arengusuunad):

- korraldada tervislikke eluviise ja toitumist propageerivaid üritusi;
- osaleda projektis „Liikuma kutsuv kool“.

6. TURVALISUSE TAGAMINE KOOLIS

Tugevused:

- automaatne tuletõrjesüsteem on muutnud koolimaja turvalisemaks;
- õpetajad on läbinud tuleohutuskoolituse;
- kõiki koolimaja välisuksi saab avada seestpoolt;
- õppe- ja kasvatustöö käigus arutatakse läbi õpilaste turvalisusega seotud riskid, planeeritakse meetmed nende ärahoidmiseks;
- tehakse koostööd päästeametiga;
- igal õppeaastal toimub õpilaste tuleohutusloeng ja -õppus;
- noorsoopolitsei on õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele pidanud narkoennetusteemalisi loenguid;
- jälgitakse iga päev ja pannakse tähele, julgustatakse reageerima kohe, kui muutust märgatakse;
- osaletakse KEAT-il („Kaitse end ja aita teist“ - päästeameti, politsei ja punase risti projekt 6. klassile);
- koolis töötab kooliõde.

Turvalisuse tagamise meetodid:

- tehakse koostööd politseiga;
- õpilastel on väljasõitudel kaasas täiskasvanud saatjad;
- õpetajad jälgivad, et töövahendeid kasutatakse ettenähtud otstarbel;
- viiakse läbi töökeskkonna riskianalüüsi, selgitamaks ohutegureid ja nende mõju töötajate tervisele;
- inimlikku tähelepanu jätkub iga õpilase jaoks;

Parendustegevused (arengusuunad):

- koolivägivalla vähendamiseks tõhustada koolis vahetundide ajal korrapidajaõpetaja tööd;
- viia iga kolme aasta järel läbi esmaabi- ja tuleohutuskoolitus kõikidele töötajatele;
- muuta töökindlaks signalisatsioonisüsteemid;
- täita tervisekaitse nõudeid.

7. TEGEVUSKAVA KOLMEKS AASTAKS VÕTMEALADE KAUPA

7.1. Eestvedamine ja juhtimine

Prioriteetsed eesmärgid:

- viia regulaarselt läbi sisehindamine;
- koostada uus arengukava;
- uuendada põhidokumente;
- personali eneseanalüüs.

Eesmärk 1. Sisehindamissüsteemi arendamine põhikooli vajadustest lähtuvalt

Indikaator: Uuenenud sisehindamise dokument ja toimiv sisehindamine

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Sisehindamise süsteemi ülevaatamine ja tõhusamaks muutmine	toimiv sisehindamise süsteem	x	x		õpetajad, juhtkond	õppealajuhataja

Eesmärk 2. Arengukava koostamine

Indikaator: Uus arengukava on koostatud ja heaks kiidetud

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Töörühmade töö	uue arengukava ettepanekute kogumine		x	x	ÕE, hoolekogu, õppenõukogu	juhtkond
Sisehindamise tulemuste, arengukava tegevuskava täitmise analüüs. Töökoosolekud ja visioonipäevad arengukava koostamiseks.	uue perioodi kooliarengu põhisuunad ja eesmärgid.			x	ÕE, hoolekogu, õppenõukogu, lapsevanemad	juhtkond

Uue arengukava koostamine	kinnitatud arengukava			x	koolipere	direktor
---------------------------	-----------------------	--	--	---	-----------	----------

Eesmärk 3. Täiendada kooli õppekava vastavalt koolielu muutuvatele vajadustele

Indikaator: Kooli õppekava vastab uuenenud vajadustele

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Õppekava täiendamine	õppekava vastab vajadustele	x	x	x	õppenõukogu, õppealajuhataja, direktor	juhtkond

Eesmärk 4. Motiveeritud ja eneseanalüüsi tegev õpetaja

Indikaator: Kõik õpetajad on esitanud eneseanalüüsi

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Eneseanalüüsi koolituse läbiviimine	eneseanalüüsi paranemine		x	x	õpetajad, juhtkond	õppealajuhataja
Eneseanalüüsi koostamine	eneseanalüüs		x	x	õpetajad	õppealajuhataja
Töökeskkonna parendamine	suurem rahulolu	x	x	x	koolipere	juhtkond

Eesmärk 5. Hindamisjuhendi uuendamine vastavalt õppimist toetava hindamise vajadustele

Indikaator: Muudetud hindamisjuhend

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Hindamisjuhendi uuendamine muutmine	muudetud hindamisjuhend	x	x	x	õppealajuhataja, direktor	juhtkond

Eesmärk 6. Põhimääruse uuendamine

Indikaator: Muudetud põhimäärus

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Põhimääruse uuendamine	uus põhimäärus	x			koolipere, direktor	direktor

7.2. Personalijuhtimine

Prioriteetsed eesmärgid:

- hinnata personali vajadust ja leida kvalifitseeritud personal;
- kaasata ja toetada personali;
- arendada tunnustussüsteemi;
- arendada personali.

Eesmärk 1. Kvalifitseeritud personal

Indikaator: 100% õpetajatest vastab kvalifikatsiooninõuetele

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Personali struktuuri kaardistamine ja vajaduste hindamine	personali struktuur on kinnitatud ja vastab vajadustele	x	x	x	personal	direktor
Arenguveestluste läbiviimine	arengueeldused ja vajadused on välja selgitatud	x	x	x	personal	direktor
Personali värbamine (vastavalt vajadusele)	ametikohad on täidetud	x	x	x	juhtkond	direktor
Personali koolitusvajaduste väljaselgitamine	koolitused personalile	x	x	x	personal	juhtkond
Personali koolitamine	koolitatud personal	x	x	x	personal	juhtkond

Eesmärk 2. Info parem liikumine personali vahel

Indikaator: Info jõuab 100% personalini

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Infominutite läbiviimine	info jõuab kõigini	x	x	x	personal	direktor
Info jagamine IT-võimaluste kaudu	info jõuab kõigini õigel ajal	x	x	x	personal	juhtkond

Eesmärk 3. Koostöö suurendamine**Indikaator: Ühiselt vastu võetud otsuseid ja nõudeid täidab kogu personal**

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Otsuste ja nõuete täitmine	tõhusam koostöö kogu personali vahel	x	x	x	personal	juhtkond

Eesmärk 4. Personali väärtusalase töö arendamine**Indikaator: Enamik personali osaleb ühisseminaridel**

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Kord aastas korraldada koolipere ühisseminar	osalejate arvu kasvamine	x	x	x	personal	juhtkond
Rahuloluküsitluse läbiviimine	rahuloluküsitluse analüüs ja selle esitus kord aastas	x	x	x	personal	juhtkond

Eesmärk 5. Uuendatud tunnustamissüsteem**Indikaator: On loodud uus tunnustussüsteem**

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Olemasoleva süsteemi analüüs; on kokku lepitud ühtsetes väärtustes ning tunnustamise põhimõtetes	uus tunnustamissüsteem	x	x	x	koolipere	juhtkond

7.3. Koostöö huvigruppidega

Prioriteetsed eesmärgid:

- kavandada koostöö;
- kaasata huvigruppe;
- kujundada ja hoida kooli positiivset mainet meedia kaudu;
- hinnata huvigruppide koostööd.

Eesmärk 1. Toimiv koostöövõrgustik

Indikaator: Kõik osapooled on rahul

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Hoolekogu ja ÕE suurem kaasamine kooli arendustegevusse	hoolekogu ja ÕE suurem kaasamine kooli arendustegevusse	x	x	x	hoolekogu, ÕE	juhtkond
Arenguvestlused, koosolekud ja visioonipäevad	suurem koostöö erinevate osapoolte vahel ja rahulolu koostööga	x	x	x	õpilased, lapsevanemad, õpetajad	juhtkond
Lapsevanemate ja vilistlaste kaasamine õppetöösse (külalisõpetajatena)	lapsevanemaid ja vilistlasi kaasatakse õppetöösse	x	x	x	koolipere, vilistlased	juhtkond, klassijuhatajad
Rahuloluküsitluste läbi viimine	tagasiside koostööle; selle analüüs ja esitlemine üldkoosolekul	x	x	x	lapsevanemad, lapsed, õpetajad	juhtkond

Eesmärk 2. Koostöö kohalike asutustega**Indikaator: Toimiv koostöö kohalike asutuste vahel**

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Koostöö lasteaiaiga. Lasteaia ja kooli külastused ja ühisprojektid.	nii lasteaial kui ka koolil on info	x	x	x	õpilased	klassijuhatajad
Koostöö Valtu spordimajaga. Kehalise kasvatuse tunnid ja treeningud spordimaja baasides.	kehalise kasvatuse tundide ja treeningute toimumine	x	x	x	õpilased, õpetajad	juhtkond
Koostöö Valtu seltsimajaga, ühisprojektid (Külalava).	ürituste toimumine	x	x	x	koolipere, vilistlased	juhtkond, klassijuhatajad
Koostöö Valtu rahvaraamatukoguga (ühisprojektid, kirjanduspäevad, tunnid)	ürituste toimumine	x	x	x	õpilased, õpetajad	klassijuhatajad

Eesmärk 3. Kooli positiivse maine kujundamine ja hoidmine**Indikaator: Positiivse info hulk meedias on suurenenud**

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Meediakajastuse koordineerija leidmine; kooli tegevuste süsteemne kajastamine meedias	positiivne maine on suurendanud koolis õppida soovivate laste hulka	x	x	x	koolipere	juhtkond

Eesmärk 4. Lastevanemate suurem kaasamine üldkoosolekutele**Indikaator: Lastevanemate osalemisprotsent on kolme aastaga tõusnud 60-le.**

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Üldkoosolekute parem planeerimine. Huvitavate lektorite leidmine	lastevanemate hulk on kasvanud	x	x	x	lapsevanemad, õpetajad	juhtkond

7.4. Ressursside juhtimine

Prioriteetsed eesmärgid:

- juhtida eelarvelisi ressursse;
- arendada materiaaltehnilist baasi;
- juhtida inforessursse;
- majandada säästlikult ja hoida keskkonda.

Eesmärk 1. Ressursside efektiivsem kasutamine

Indikaator: Optimaalselt kasutatud ressursid

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Eelarve planeerimine ja ressursside kasutamise põhimõtted	kokku on lepitud eelarve planeerimine ja kasutamine	x	x	x	juhtkond	juhtkond
Vana koolimaja katuse renoveerimine	uus katus	x			juhtkond	direktor
Koolihoone renoveerimine	hubane ja korras koolihoone	x	x	x	juhtkond	direktor
Erinevate õppevahendite soetamine ja nende kulude planeerimine eelarves	õppevahendite soetamine	x	x	x	juhtkond	direktor
Õppekäikude ja ekskursioonideks vajalike ressursside planeerimine eelarves	õppekäikude toimumine	x	x	x	klassijuhatajad , juhtkond	juhtkond
Ressursside säästlik kasutamine	tasakaalus eelarve	x	x	x	personal	juhtkond
Inforessursside juhtimine; positiivsete sündmuste kajastamine sotsiaalmeedias; kooli kodulehe uuendamine	info kõigile; kooli positiivne maine	x	x	x	huvijuht	huvijuht

IKT-vahendite hankimine ja planeerimine eelarves; lisarahastuse leidmine	tänapäevased IKT-vahendid	x	x	x	juhtkond	juhtkond
Koolimaja territooriumi kohandamine õpilasesõbralikuks; vajalike ressursside planeerimine eelarvesse ja lisarahastuse leidmine	õpilasesõbralik koolimaja territoorium	x	x	x	ÕE, juhtkond, õpetajad	juhtkond
Koostööprojektide koostamine vastavalt arengukava eesmärkidele; lisarahastuse leidmine	läbi viidud koostööprojektid	x	x	x	juhtkond	Juhtkond
Õuesõppeklassi rajamine; vajalike ressursside planeerimine eelarvesse ja lisarahastuse leidmine	õuesõppeklass		x		koolipere	direktor

7.5. Õppe- ja kasvatusprotsess

Prioriteetsed eesmärgid:

- õpilase areng;
- õppekava;
- õppekorraldus ja -meetodid;
- väärtused, eetika, huvitegevus ja tervisedendus.

Eesmärk 1. Kool, kus toetatakse õppija arengut

Indikaatorid: Õppija areng vastab kõigi ootustele, seda toetab õpikäsitus ja õppekeskkond

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Õppekava arendamine	ainekavad on täiendatud	x	x	x	õpetajad	õppealajuhataja

Tunnijaotusplaani korrigeerimine	tunnijaotusplaan on valmis	x		x	õppealajuhataja	õppealajuhataja
Hindamissüsteemi uuendamine	õppijat toetav hindamissüsteem on valmis ja kasutusel	x	x	x	õppealajuhataja	õppealajuhataja
HEV arvestamine; nende varajane märkamine; õpetajate koolitamine ja toetamine	HEV-lastel õpe on korraldatud õpilaste vajadustest lähtudes	x	x	x	õpetajad	õppealajuhataja, HEV koordinaator
Kõikides klassides arenguveestluste läbiviimine	arenguveestlused on toimunud	x	x	x	õpetajad, õpilased, lapsevanemad	õppealajuhataja
Õpiabi- ja tugisüsteemide arendamine; õpilaste tugisüsteemide vajaduse väljaselgitamine	õpilased saavad vajaliku tugisüsteemi ja õpitulemused paranevad	x	x	x	koolipere, lapsevanemad	õppealajuhataja, HEV koordinaator
Koostöö gümnaasiumite ja kutsehariduskeskustega ja nende projektides osalemine	õpilaste valikud edasise haridustee jätkamise osas on tehtud teadlikult	x	x	x	õpilased, õpetajad	klassijuhatajad
Õpilaste teadlikum suunamine ja erinevate edasiõppimisvõimaluste tutvustamine						

7.6. Väärtused, eetika, huvitegevus ja tervisedendus

Prioriteetsed eesmärgid:

- sõnastada väärtused selgemalt;
- suurem koostöö valla teiste koolidega;
- luua poistele huvipakkuvaid huvitegevusringe;
- korraldada tervislikke eluviise ja toitumist propageerivaid üritusi;
- saada liikuma kutsuvaks kooliks.

Eesmärk 1: Koolis toimub pidev sihipärane väärtusarendus ja -kasvatus. Kooli töötajad on oma käitumisega õpilastele eeskujuks

Indikaatorid: Õppijad on viisakad ja kannavad edasi koolis õpetatud väärtusi

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Kooli põhiväärtuste sõnastamine ja selgitamine	sõnastatud kooli põhiväärtused	x			koolipere	juhtkond
Põhiväärtustele keskendumine: tervis (tervislikud eluviisid), loodus (loodushoid), moraalsed väärtused (ausus, hoolivus, sallivus jt), sotsiaalsed väärtused (vastutustunne, lojaalsus, kodanikumeelsus, turvalisus jt)	väärtustel põhinev koolikultuur	x	x	x	koolipere	juhtkond

Eesmärk 2: Säätva ja tervist edendava arengu toetamine

Indikaatorid: Liikumisaktiivne, tervisedendusest teadlik ja eluterve koolipere

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2018/19	2019/20	2020/21		
Tervisenõukogu töö tõhustamine	tervisedendusest teadlik ja eluterve koolipere	x	x		koolipere	juhtkond
Liikumisaktiivsust toetavate vahendite soetamine koolile	liikumisaktiivsust toetavate vahendite olemasolu	x	x	x	koolipere	juhtkond
Ainetundides liikumist toetavate õpetamismetoodikate rakendamine	ainetundides kasutatakse liikumist toetavaid õpetamismetoodikaid	x	x	x	koolipere	juhtkond
Õuevahetunni sisseviimine	liikuvad lapsed	x	x	x	koolipere	õpetajad
Liikuma kutsuva kooli projektiga ühinemine	liikumisaktiivsuse suurendamine koolipäeva jooksul	x	x	x	koolipere	juhtkond
Keskkonnasäästliku ellusuhtumise kujundamine	eluterve ellusuhtumisega õpilane	x	x	x	õpilased	õpetajad

Eesmärk 3: Pakkuda kooli juures rohkem huvitegevust poistele**Indikaatorid: Ringide mitmekesisus ja poiste osalusaktiivsuse kasvamine**

Tegevused	Tulemus	Teostamise aeg			Osalejad	Vastutaja
		2019	2020	2021		
Huvitegevuse mitmekesistamine; huvitavate ringijuhtide leidmine	huvitegevuses osalevate poiste arvu kasv	x	x	x	koolipere	juhtkond

8. ARENGUKAVA ÜLEVAATAMISE JA MUUTMISE KORD

Arengukava täitmist analüüsivad iga õppeaasta lõpus õppenõukogu ja hoolekogu. Vajadusel tehakse täiendusi. Parandus- ja muudatusettepanekud arutatakse läbi õppenõukogus, õpilasesinduses ja hoolekogus.

Arengukava täitmise hindamist korraldab kooli juhtkond.

Arengukava muudetakse ja kinnitatakse pidaja kehtestatud korras.